

Молодий комуніст

ОРГАН КІРОВОГРАДСЬКОГО ОБКОМУ ЛКСМУ

Рік видання XIX № 23 [2439]. ВІВТОРОК, 21 ЛЮТОГО 1978 року Газета виходить з 1939 року. Ціна 2 коп.

У К А З

Президії Верховної Ради СРСР

ПРО НАГОРОДЖЕННЯ ГЕНЕРАЛЬНОГО СЕКРЕТАРЯ ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМІТЕТУ КПРС, ГОЛОВИ ПРЕЗИДІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ СРСР, ГОЛОВИ РАДИ ОБОРОНИ СРСР МАРШАЛА РАДЯНСЬКОГО СОЮЗУ БРЕЖНЕВА Л. І. ОРДЕНОМ «ПЕРЕМОГА»

За великий вклад у перемогу радянського народу і його Збройних Сил у Великій Вітчизняній війні, видатні заслуги в зміцненні обороноздатності країни, за розробку і послідовне здійснення зовнішньої політики миру Радянської держави, яка надійно забезпечує розвиток країни в мирних умовах, нагородити Генерального секретаря Центрального Комітету КПРС, Голову Президії Верховної Ради СРСР, Голову Ради Оборони СРСР Маршала Радянського Союзу БРЕЖНЕВА Леоніда Ілліча орденом «ПЕРЕМОГА».

Перший заступник Голови Президії Верховної Ради СРСР В. КУЗНЕЦОВ.
Секретар Президії Верховної Ради СРСР М. ГЕОРГІДЗЕ.

Москва, Кремль.
20 лютого 1978 р.

ПЕРША КОЛОНКА

КВІТИ НА ГРАНІТІ

Перед тобою —obelіск. І вічний вогонь на могилі Невідомого солдата. На теплій граніт із синівських рук — квіти. Квіти пам'яті.

Хвилина мовчання. І знову сюди, доobelіска, йдуть люди. Вісімнадцятирічні кладуть на гранітну плиту гірлянди Слави. Так у кожному місті, в кожному селі, так по всій нашій радянській землі. Бо — ніхто не забутий, ніщо не забуте.

Село Куцеволівка Онуфріївського району. Біля пам'ятника шикуються піонери. І правофланговий називає ім'я звияжця: — Павло Кузуб.

— Герой Радянського Союзу Павло Кузуб загинув смертю хоробрих у жовтні 1943-го, повторивши подвиг Олександра Матросова...

Школярі кладуть квіти до підніжжя пам'ятника 1500 воїнам, які полягли під час форсування Дніпра.

Село Красногірка Голованівського району. Надмогиляна плита, на ній напис: «Герой Радянського Союзу Геннадій Міклей». З угт правофлангового:

— Він загинув 2 серпня 1941-го. Його батальйон знищив 46 ворожих танків.

А там, на молдавській землі, в селі Ташлику, згадують його, Героя Радянського Союзу Антона Антонова, уродженця села Триліс Олександрівського району. Він загинув на берегах Дністра, врятувавши життя сотень радянських воїнів, які розширили плацдарм. І його ніхто не забуде.

Стоятьobelіски. В ці дні, коли триває місячник оборонно-масової роботи, присвячений 60-річчю Збройних Сил СРСР, тут буде прочитано кожну сторінку літопису подвигів воїнів-визволителів, солдатів непереможної і легендарної Радянської Армії.

Не вечорах бойової слави, перед початком військово-спортивних змагань, під час походів комсомольців і молоді «Шляхами слави батьків» юнаки і дівчата зустрічаються з ветеранами війни, героями-земляками. І щоразу починається розмова про вікопомне, про безприкладний подвиг радянського народу в роки Великої Вітчизняної війни.

Школярі заходять у дім, де живе колишній фронтвик, у дім, де жив той, хто пішов у безсмертя. Наша молодь прагне якнайкраще вивчити пройдені Радянською Армією шляхи, трепетно торкається бойових традицій дідів та батьків, учиться у них уміння перемагати. Юним хочеться до кінця збагнути, де починалися джерела подвигу, звідки його витоки. Бо то було велике й прекрасне життя, яке переходить і в нашу біографію. Тому-то ми йдемо до живих героїв і шукаємо безіменних. Щоб знати їх. Щоб пам'ятати.

Прийде на могилу свого сина посивіла мати. Зажурена, скорботна схилиться над гранітною плитою. У твоїх очах теж зблиск скорботи. Але ти стоїш у суворому мовчанні і гордо називаєш ім'я звияжця, подвиг якого став для тебе уроком мужності. Ти урочисто читаш напис на гранітній плиті: «Пам'яті героїв поклонись, в вірності Вітчизні поклянись!»

І присягаєш на вірність рідній Батьківщині, пам'ятаючи імена полеглих героїв. З теплих рук твоїх — доobelіска квіти. Квіти пам'яті. Квіти шани і любові.

НА ФОТО: ДЕЛЕГАТ ХХІІІ З'ЇЗДУ КОМСОМОЛУ УКРАЇНИ ЛЮБОВ ВАСИЛЬЄВА.

Фото В. КОВПАКА.

ДЕЛЕГАТ КОМСОМОЛЬСЬКОГО З'ЇЗДУ

ПРОФЕСІЇ НЕ ЗРАДЖУ

У ХОРОШОМУ учневі повторюється вчитель, адже від учителя залежить наш характер, вибір життєвої позиції. Словом, починається наше «я». І як важливо, щоб біля цього початку була справжня людина. На вчителя в дорослому житті Любі Васильєвій пощастило. Саме в дорослому. Бо хоча на Кіровоградському заводі тракторних гідроагрегатів, куди вона прийшла після дев'ятого класу, її одразу віднесли до категорії «малоліток», вона вирішила, що завод — не школа і вважала себе дорослою. Її наставниця була не набагато старшою. На ділничці виготовлення платиків другого механоскладального цеху Любу в учениці взяла вже тоді передова молода шліфувальниця Юля Євтушенко. Згодом за успіхи у праці Юля удостоїлася звання лауреата премії Ленінського комсомолу. Та це буде згодом. А тоді були просто собі юна вчителька і юна учениця — поруч за верстатами, за однією роботою, зміна за зміною. Люба заздрісно дивилася, як спокійно діє наставниця, який слухняний у той

верстат. Часом навіть ловила себе на думці, що й деталі у неї не так блищать, як у Юлі. Вчителька не могла, звичайно, чути зітхань своєї учениці, та розуміла її погляди і тоді підходила до неї. Починався урок майстерності. «Розумієш, — казала

Любі, — у нас, робітників, повинен бути запас міцності. Обов'язково повинен бути. Не виходить, а ти не здавайся, не опускай рук. Раз не вийшло — вдруге вийде. не вийшло вдруге — третє вийде...»

У словах Юлиних було стільки щедрості й тепла, що навчання пішло прискорено. Через два тижні учнівства Люба Васильєва вперше пройшла випробування «на міцність», про яку твердила її наставниця. Несподівано на зміну не вийшла одна шліфувальниця — захворіла. А бригаді саме дали замовлення, розраховане на цю зміну.

— Дозвольте мені за верстат, — неслиливо попросилася Люба.

Чи впевнена вона була в собі? Мабуть, ні. Бо яка ж впевненість після двох тижнів спостережень за роботою інших! Строк навчання професії шліфувальниці цілих три місяці. Просто їй дуже захотілося спробувати свій отой «запас міцності».

(Закінчення на 2-й стор.).

Якість нашої роботи

ЗМАГАННЯ В ГОЛОВНИХ ВИМІРАХ

В обкомі комсомолу відбулася зустріч переможців у соціалістичному змаганні 1977 року серед молодих трудівників Кіровоградщини. Ця подія стала оглядом досягнень, досвіду і практики, набутих під час вахти на честь 60-річчя Великого Жовтня.

Відкрив зустріч перший секретар обкому комсомолу Олексій Скічко.

Перед учасниками зустрічі виступили начальник організаційно-колективного відділу обласного управління сільського господарства В. З. Крамаренко, Герой Соціалістичної Праці, бригадир тракторної бригади колгоспу «Росія» Новоукраїнського району М. М. Цертій, Герой Радянського Союзу, голова обласного штабу походів «Дорогами слави батьків» В. О. Верхованцев.

По-діловому пройшов обмін думками про успіхи минулого року, про плани на 1978 рік — рік 60-річчя Ленінського комсомолу. Учасники зустрічі прийняли звернення до всіх комсомольців і молоді Кіровоградщини.

«Молодий комуніст сьогодні надає ім слово.

(Див. 2-у стор.).

З В Е Р Н Е Н Н Я

учасників обласного зльоту переможців соціалістичного змагання 1977 року до всіх комсомольців і молоді орденоносної Кіровоградщини

Дорогі ровесники! Друзі по змаганню! Нам випало щастя жити і працювати в час достопам'ятних подій у житті радянського народу. Минулий рік увійшов в історію Країни Рад як рік 60-річчя Жовтня, рік прийняття нової Конституції СРСР.

Включившись у Всесоюзне соціалістичне змагання ювілейного року під девізом «60-річчю Великого Жовтня — 60 ударних тижнів!», сім з половиною тисяч комсомольців області завоювали право підписати Рапорт Ленінського комсомолу ЦК КПРС на честь 60-річчя Великого Жовтня. Нале-

редодні ювілею 187 комсомольсько-молодіжних колективів, 2400 молодих виробничників доповіли про виконання завдань двох років п'ятирічки, 470 — почали здавати продукцію в рахунок 1979 року. Гідний подарунок піднесла трудова молодь села. Молоді хлібороби зібрали ранні зернові на 294 тисячах гектарів і намолотили понад 900 тисяч тонн хліба. Майже триста молодих доярок у ювілейному році переріли тринадцятий рубіж, дзанадцять — чотиритисячний.

(Закінчення на 2-й стор.).

ПРОФЕСІЇ НЕ ЗРАДЖУ

(Закінчення. Поч. на 1-й стор.).

— Це було понад п'ять років тому, — згадує Люба. — Вмікнула привод — і здалося, що вже довкола немає нікого і нічого, тільки я та верстат. І подумалося: хто кого слухається? — я його чи він мене? Не спочатку, поступово він таки скорився. Наприкінці зміни майстер подивився на деталі, перевірів кілька на вимір — нічого не сказав. Значить, усе в порядку, браку немає.

Через три місяці атестаційна комісія присвоїла Любі Васильєвій перший розряд шліфувальниці. Та задовго до цієї події вона стала повноправною робітницею, в яку вірили, якій довіряли.

Коли три роки тому на дільниці створювали комсомольсько-молодіжну бригаду, запросили до неї й Любу. У бригадира Володимира Бадова був свій розрахунок: з їзди, як Люба Васильєва, має складатися ядро бригади, адже всі бачили старанність, непоказну наполегливість дівчини. Не зосталися непоміченими і її весела вдача, товариськість, привітність. Комсомольці

бригади обрали Любу групкомсоргом. Відтоді вона — беззмінний ватажок спілчан комсомольсько-молодіжного колективу. Разом з бригадиром Люба не шкодує ні сил,

ні часу, аби в бригаді працювалося й жилося цікаво, змістовно. Комсомольсько-молодіжна однією з перших підтримала почин лауреата премії Ленінського комсомолу Юлії Євтушенко — план двох з половиною років п'ятирічки — до 60-річчя Великого Жовтня. І слова дотримала. Однією з перших ця ж бригада заступила на трудову вахту «XVIII з'їзду Ленінського комсомолу — вісімнадцять ударних декад!» Незабаром на з'їзді комсомолу республіки Люба доповість про успіхи на цій почесній вахті. А вони вагомі: всю продукцію бригада здає з першого пред'явлення, успішно впроваджує нове устаткування, завдяки підвищенню темпів роботи за місяць виготовила понад завдання 1397 деталей.

Люба Васильєва виконує одну із завершальних операцій на виготовленні плати для тракторних гідронасосів. Якось принесла плати для шліфування від верстатів Валерії Жеребицької та Олени Григораш. Обробила перші чотири, виміряла — розходження. Відразу ж сказала про це дівчаткам.

Доброчливий тон Люби позитивно вплинув на дівчат. Відтоді браку жодна з них не допускає. Вони зрозуміли, що нечесно підводити бригаду, до того ж такі, як Люба, не пропустять недоброякісних деталей.

Васильєву розшукала я того дня на репетиції заводського хору. Білава дівчина в акуратній пов'язаній хустці-трикутнику більше нагадувала десятикласницю, ніж робітницю з п'ятирічним стажем. Тендітна, ніжний рум'янець на щоках, великі, по-дитячому широко розплющені голубі очі — так і бачиться на ній шкільна форма. Люба й справді ще школярка — вчиться в одинадцятому класі вечірньої школи. Логічно, що потім буде вступати до технікуму чи інституту. І чуя у відповідь на таке припущення:

— Ще не вирішила з подальшим навчанням. Точно знаю: професії своєї не зраджу.

У комітеті комсомолу другого механо-складального цеху секретар Віталій Бело-стоцький розповів про те, що Люба Васильєва тільки недавно вийшла на роботу. Мало не три місяці хворіла. Лікарі радили перейти на легшу роботу.

— Не зможу, — відказала тоді Люба. — Бо не уявляю себе без бригади, без цеху, без свого верстага. От саме без них мені й буде важко...

О. БАСЕНКО,
спецкор «Молодого комунара».

ЗВЕРНЕННЯ

(Закінчення. Поч. на 1-й стор.).

Сьогодні ми несемо відповідальну вахту на честь знаменної події — 60-річчя Ленінського комсомолу, на честь XVIII з'їзду ВЛКСМ і XXIII з'їзду ЛКСМ України.

Програмою дій для кожного з нас стали рішення грудневого (1977 р.) Пленуму ЦК КПРС, положення виступу на цьому Генерального секретаря ЦК КПРС, Голови Президії Верховної Ради СРСР товариша Л. І. Брежнєва, Лист ЦК КПРС, Ради Міністрів СРСР, ВЦРПС і ЦК ВЛКСМ про розгортання соціалістичного змагання в 1978 році.

Дорогі суперники по змаганню!
Ми з вами га совість іспрацювали в ювілейному році. Від-

чутний наш внесок у виконання народногосподарських планів другого року п'ятирічки. Давайте збережемо цей трудовий запал на кожному робочому місці. Досвід, набутий у змаганні ювілейного року, візьмемо на майбутнє. Нам належить по-ударному пронести вахту молоді республіки під девізом «Від 60-річчя Великого Жовтня до 60-річчя ВЛКСМ — ударними комсомольськими темпами!» В цьому поході ударників будемо істерично до проявів безгосподарності, байдужого ставлення до праці та її кінцевого результату!

Закликаємо вас, молоді трудівники Кіровоградщини, діям відповіді на клич партії активно включитися у Всесоюзне соціалістичне змагання за виконання і перевиконання планів третього року п'ятирічки! На прапорі нашого змагання напишемо лозунги дня: «Працювати без відстаючих!», «Працювати сьогодні краще, ніж учора, завтра краще, ніж сьогодні!» Ознаменуємо 60-річчя Ленінського комсомолу ударною працею, примноженням рядів правофлангових соціалістичного змагання!

ЗМАГАННЯ В ГОЛОВНИХ ВИМІРАХ

ЗАВДЯКИ КОМСОРГУ

Микола СКАЛОЗУБ, робітник очисного вибою добувної дільниці № 1 шахти «Світлопільська», групкомсорг комсомольсько-молодіжної зміни:

— Початок минулого року — час народження нашого комсомольсько-молодіжного колективу. Ніде правди діти, нелегко було комплектувати нашу зміну. Не дуже охоче йшла адміністрація на перестановку людей. І тільки завдяки комсоргові шахти Володимиру Григорашу появилася наша комсомольсько-молодіжна зміна — зумів переконати, що потрібні й корисні такі колективи, як наш. Ми й справді довели, що це так. Одряду після затвердження включилися в соціалістичне змагання ювілейного року. Вирішили твердо: щомісяця перевиконувати планові завдання. Перший місяць ви-йшло, другий — теж... І хлопці загорілися бажанням випередити інші зміни — вже ж спробували свої сили. Коли наприкінці місяця видали на-гора 43 тисячі тонн вугілля — не вірилось. Уперше за всю історію шахти наша зміна встановила рекорд.

Мало ще на олександрійських шахтах комсомольсько-молодіжних колективів. Правильно було вказано на цей недолік на листопадовому (1977 р.) Пленумі ЦК Компартії України. Думаю, що комітетам комсомолу потрібно активно братися за створення комсомольсько-молодіжних. Приклад нашої зміни переконує в цьому.

НАМ ПОТРІБНЕ ДОВІР'Я

Валентин ЯСТРЕМСЬКИЙ, тракторист колгоспу імені Фрунзе Ульяновського району,
— Позаминулого року був я помічником досвід-

ченого водія бурякозбирального комбайна Анатолія Хамходера. Думав, що його наука мені не так швидко знадобиться. Не дуже довіряють у господарстві нову техніку молодим. У сімдесят сьомому моєму вчителю дали новий комбайн. Я попросив бригадира рілочної бригади Д. С. Сулиму, щоб мені дозволили працювати самостійно на нашому старому КСТ-3А. Де там! Скільки неприємностей довелося перетерпіти, поки уламав бригадира.

Разом з комсомольцем Григорієм Чорнобаєм створили ми на час збирання цукрових буряків комсомольсько-молодіжний екіпаж. У соціалістичному змаганні серед таких екіпажів України зайняли одне з перших місць. Своєю КСТ-3А на площі 159 гектарів зібрали 5851 тону солодких коренів. Важаю, що нам, молодим механізаторам, не тільки можна, а й треба довіряти техніку. На жаль, в урожайних на цукрові буряки західних районах області вирощуванням цієї цінної культури займає-

ться поки що дуже мало комсомольсько-молодіжних колективів.

НИНІ — НЕ В КУРСІ...

Валерій ЛОБАСОВ, бригадир комсомольсько-молодіжної бригади верстатників цеху № 8 головного заводу виробничого об'єднання «Дніпроенергобудіндустрія»:

— Наша бригада — єдиний комсомольсько-молодіжний колектив у всьому цеху. Причина об'єктивна. Цех невеликий, створити другу таку бригаду зараз неможливо: мало молоді. Тож змагаємося з немолодіжним колективом.

Раніше було значно легше тримати руку на пульсі змагання. Регулярно проводили загальнозаводські комсомольські збори, на яких оголошували підсумки і нагороджували переможців. Очоловували цю бригаду не раз визнавали кращим молодіжним колективом підприємства.

Але останнім часом що добру традицію трохи забули. Гласність змагання серед комсомольсько-молодіжних колективів заводу повинна бути ширшою, оперативнішою. У масштабі цеху ми ще орієнтуємось, хоча й тут є свої

проблеми, а в масштабах заводу... Завдання 1977-го бригади верстатників виконала на 127 процентів, план двох років п'ятирічки — до 60-річчя Великого Жовтня. Як ці результати виглядають на фоні інших колективів? Хто нам скаже, крім членів комітету комсомолу, секретаря комсомольської організації цеху?

ВАЖКО БУТИ ВИМОГЛИВОЮ

Євгенія МЕЛЬНИЧЕНКО, групкомсорг комсомольсько-молодіжного колективу молочноварної ферми колгоспу «Родина» Доліньського району:

— Невеликий у нас колектив, усього дванадцять чоловік. Серед них всім комсомольцям. Завзяті всі, працюють. Торік загалом по фермі надали 3450 кілограмів молока від кожної корови, зайняли перше місце в соціалістичному змаганні серед комсомольсько-молодіжних районів.

Рівняючись на ветеранів Любова Микитівну Куйову, Лідію Остапівну Антоєнко, Євдокію Антоївну Бондарець, комсомолки Галина Шандра, Галина Шевченко, Валентина

Маркова, Марія Толуб'як трудяться на совість. До дня 60-річчя ВЛКСМ колектив зобов'язався одержати від кожної корови 3200 кілограмів молока.

Та важко мені, завідуючій фермою, бути вимогливою (торік, наприклад, можна було б не 78, а всі 100 процентів продукції продати державі першим сортом). Приміщення старі, механізація — мінімальна. Ручна праця переважає. Біли відгодівельного комплексу планують збудувати приміщення для діїного стада. Але коли це буде? Тим часом наш комсомольсько-молодіжний колектив працює не з пологою віддачею.

А ЧИ ПРАВИЛЬНО ЦЕ: ПІД ОДНУ МІРКУ?

Микола КОЗЕНКО, механізатор колгоспу імені XX з'їзду КПРС Бобринського району:

— У нашому колгоспі працюють люди. Троє моїх земляків удостоєні звання Героя Соціалістичної Праці. І серед молоді хліборобської зміни багато справжніх господарів полів і ферм. Та якось так у нас виходить, що комітет комсомолу наче пастинок у правління колгоспу. Комсомольського ватажка не спитають, хто з молодих колгоспників у першу чергу потребує житла, кому слід дати нову техніку. Назвіть умови соціалістичного змагання однакові і для досвідчених працівників, і для юнків.

ПІД ЧАС ЗУСТРІЧІ В ОБКОМІ КОМСОМОЛУ.

Фото В. КОВПАКА.

● **ІДЕ**
ВСЕСОЮЗНИЙ
МІСЯЧНИК
ОБОРОННО-
МАСОВОЇ
РОБОТИ

НАЗВАЛИ ОРЛОМ

Йшли бої за село Покровське.

Був сонячний день. І було видно, як у небі спалахнув червонозоряний літак, підбитий ворожою зеніткою. Лютчик з великими зусиллями перетягнув за лінію фронту, та коли вистрибнув з парашутом, вітер поніс його в бік противника. Пілот приземлився за селом. Місцеві жителі не встигли врятувати його — фашисти першими кинулись до парашутиста. Але їх зупинила автоматна черга. Звідки взявся той автомат у нашого пілота, так і донині невідомо. Іа фашистів він зупинив. Стріляв і відбігав до лісосмуги. Раптом на підмогу чужинцям примчали автомашини і мотоцикли із солдатами та офіцерами. Знову нерівний ой. Пілота поранено в ногу. Отже, до лісосмуги він уже не доб'ється. Швидше б до зруйнованого корівника. Але тут знову ворожа куля наздоганяє його, коли він полоснує ще однією автоматною чергою по ворожих солдатах. А фашисти наближилися. Мужий воїн вибігував такого моменту, щоб жодна куля не пропала марно. І ось остання черга. Падають убиті гітлерівці. А лютик відкинув автомат і вже стріляє з пістолета — поклав ще двох. Останній постріл був приглушеним...

Вони знайшли його в бур'яні беззмовного. І селяни були здивовані, коли побачили, що гітлерівці самі ховали радянського воїна. Відомі своєю жорстокістю фашисти копали могилу, і німецький офіцер поставив за приклад своїм солдатам мужність радянського льотчика...

Чверть століття ім'я героя було невідомим. Та завдяки червоним слідопитам ми тепер знаємо: там, на ростовській землі, в 1943-му загинув смертю героя гвардії молодший лейтенант Григорій Лук'янович Письменний. Напишіть у Ростов-на-Дону, в школу № 40, і вчителька В. С. Гура разом зі своїми вихованцями повідомить, що Письменний родом із села Омельника Онуфріївського району Кіровоградської області. Ви дізнаєтесь, що його сім'я ще до війни виїхала в Кабардино-Балкарію, що Григорій разом зі своїм братом Семеном учився в аероклубі, потім — в авіаучилищі. Обидва вилітали в небо і збивали ворожі літаки. І ось той останній бій над селом Покровським Ростовської області. Останні хвилини життя молодого воїна. Вони були дорогими для нього. Але він зробив усе можливе, щоб віддати своє життя за Батьківщину теж якнайдорожче...

І його, Григорія Письменного, пам'ятають люди. Край дороги за селом Покровським стоїть обеліск, увінчаний червоною зіркою.

І. КАЛІНІН,
підполковник запасу.

КЛУБ СТАРШОКЛАСНИКІВ

Розкажу про свою вчительку

НАША
ТАМАРА
САМІЙЛІВНА...

...Це було три роки тому. За вікном про щось гомоніло бабине літо, горобчик заклично виспівував, пурхаючи між позолоченими листям дерев. На подвір'ї, граючись, бігала малеча, сперечалися старшокласники. Велика перерва... Дзвінок пролунав, як завжди, зовсім несподівано. У нас за розкладом — алгебра. Всі помітно хвилювалися, чекали нового вчителя математики. І ось відчинилися двері, до класу зайшла вона. Зайшла й... усміхнулася. Не зупинилась біля вчительського стола, а стала поміж партами. Чорнява, невисока, струнка і така мила! Чи думала вона тоді, що увійшла в серце кожного?

Улюблена вчителька... Вчителька-товариш...

Вона — справжній педагог, бо любить дітей і свою професію, таку важку і водночас прекрасну. На уроці до Тамари Самійлівни Коноваленко йдеш, як на свято. Бо викладає вона не сухо, а так, що навіть загальнонавчальним ледарям цікаво, вони, слухаючи свою вчительку, щодня роблять відкриття, нехай маленькі, але важливі для себе.

Як хороше, коли відчуваєш, що вчитель захоплений, а не просто «жене програму»! Тамара Самійлівна не обмежується знаннями зі свого предмета. З нею можна поговорити про все на світі. Вона перш за все справжній друг дітей, старший товариш.

З нею учні швидко знаходять спільну мову, довіряють найзаповітніші таємниці, радяться в тяжкі хвилини, розповідають про біду. По-моєму, просто легше жити, коли твердо впевнений, що вчителька завжди знайде час (якого так небагато), щоб допомогти словом і ділом, у чомусь поправити, зупинити. Їй розповідаєш усе, не боїчись, що будеш осміяним, що вона не зрозуміє тебе.

Я дуже люблю, коли Тамара Самійлівна просто розмовляє з нами — з усім класом або з кимось. Душа у неї добра, і це так швидко відчувають її вихованці. Вчителька поважає учнів, звідси — повага до неї, як учнівського так і педагогічного колективу. Ми говоримо з нею про все: про книги, про життя, про любов... Учителька весела, жартівлива. Завжди пам'ятає, що й сама колись була ученицею.

Засумували четвертокласники за своїм керівником, коли довгий час Тамари Самійлівни не бу-

ло в школі. Та тільки повернулася із санаторію — зразу до своїх вихованців.

Пам'ятаю, хтось із них, біжучи мені назустріч лунким шкільним коридором, гукнув: «Наша Тамара Самійлівна приїхала!» Наша... І більш ніяких порівнянь. Наша... Скільки тепла і любові! Чи можна сказати краще? Я чула, її ще звать Коновалією. І вона схожа на цю ніжну весняну квітку. Привітна, щира, дуже гарна, ніжна й любляча мати.

Сім'я... Сюди вона поспішає після напруженого трудового дня. Тут її чекають чоловік Віталій Євгенович і діти: Світлана та Володя.

Сьогодні зустріли її коло воріт, у снігу, веселі, розчерванілі. Вже майже зовсім дорослі, а ще й досі ревноють маму одне до одного: кого за столом посадила поруч, кому книгу пообіцяла... Смішні, чого турбуватись: материнського серця на всіх вистачить. Кожного ранку, заплітаючи косички Світланці, згадає, як її дворічна донечка цілком серйозно казала: «Мамо, я тебе добросовісно люблю!» А ось вона вже й школярка. Як швидко летить час! Через два роки Володя закінчить школу. А скільки турбот було з ним! Сьогодні — прийде з розбитим коліном, завтра — куртка вся в землі: «Попав під обстріл противника». Та не брав близько до серця турбот і нарікань батьків. Смирно вислухає, пробуркоче «більше не буду», а тільки залишиш одного — то на дерево вилізе, то виміряє глибину калюжі. Як важко було підтримати його прагнення до мужності, знайти для її утвердження достойні шляхи і можливість! Торік він побував в «Артеку». Попереду у нього велике життя. Який шлях вибере? Вона вірить, що стане справжнім громадянином Радянської країни.

Скільки питань, скільки думок хвилюють її... Про що замислилася, схилившись над класним журналом? Яка спокійна і прекрасна жінка, що відає людям своє велике, щире серце.

Спасибі ж Вам, Тамаро Самійлівно, за Ваше добре серце, за те, що вибрали найблагороднішу, найпочеснішу і найважчу в усьому світі професію. Спасибі за радість, яку Ви даруєте людям.

В. БАЛАН,
учениця 10 «Б» класу
Маловісківської середньої школи № 3.

А МОЖЕ, Я ПОМИЛЯЮСЬ?

Добридень, дорога редакціє!
Хочу розповісти тобі про себе і попросити у тебе поради.
Звуть мене Світлана, вчусь я в середній школі № 22 міста Кіровограда. Цього року закінчую десятий клас. Отож, мабуть, саме час думати про вибір майбутньої професії. І я думаю...

Раніше, пишучи шкільні твори на тему «Ким ти хочеш бути?», я виводила впевнено, твердо: «Буду вчителькою». Це було звично, ніколи не викликало ніяких сумнівів, цілком улаштувало мене, моїх друзів, батьків. А ось тепер...

Ні, це сталося не раптом. Я, як і раніше, люблю дітей, можу гратися з ними з ранку до вечора, придумувати для них щось цікаве, нове. І все ж я зрозуміла, що вчителькою бути не зможу. Більше того, вчителькою бути не хочу. Я поки що нікому не казала про роботу, якій я мрію присвятити своє життя. Не казала, бо... боюсь. Так, боюсь...

Уявляю, як здивуються всі, як почнуть мені заперечувати і доводити, що захоплення це тимчасове, що так часто буває в такому віці, що це обов'язково пройде. До того ж робота ця взагалі не для мене. Невже я не зможу знайти собі чистішу

ЛИСТ У «ВІТРИЛА»

і спокійнішу роботу? І взагалі, звідки, власне, таке бажання у мене, у міської дівчини? Знаю, що так буде, бо вже була свідком таких розмов. Мова тоді, щоправда, йшла не про мене...

А я все-таки буду механізатором. Я й сама не можу пояснити, чому я, міська дівчина, хочу плекати землю і вирощувати хліб, хочу сісти за кермо комбайна. Я знаю, що професія вчителя і механізатора однаково важливі й потрібні в нашій

країні, як і багато інших. І все ж вірю, що моє — то гакі поле, хліб, машини. І вступаю до СІТУ, якщо туди приймають випускників середньої школи.

А може, я все-таки помиляюсь? Може, матимуть рацію ті, хто відмовлятиме мене, переконуватиме, радитиме подумати ще? Так хотілося б знати думку моїх однокласників, таких же школярів, котрі збираються вибрати життєвий шлях. І людей старших, тих, хто може поділитися своїм досвідом. Це ж так важливо — знати своє місце в житті.

Світлана БЕЙЕРБАХ.

м Кіровоград.

Від редакції: Ми повідомляємо Світлані, що випускників середніх шкіл теж приймають до сільських професійно-технічних училищ. А відповідей на решту запитань чекаємо від читачів «Вітрила». Адже Світлана хоче почути вашу думку, старшокласники.

СКЛАДНЕ ВОНО, ЖИТТЯ...

Фото В. ГРИБА.

СИТУАЦІЯ

ОПОВІДАННЯ

Біля дверей класу — своєрідного СП, спостережного пункту, — на мене чекала (вже вкотре!) Люда зі своєю незмінною «підігрівальною» фразою:

— Відчуваю я, Сергію Михайловичу, що й сьогодні ви будете так розповідати...

Вона заплющила навіть очі і, грайливо похитуючись на каблучках імпортичних чобіток, відчинила двері. Я зайшов за нею слідом, нервово кинув журнал на стіл і повідомив принципіальному класові:

— Сьогодні питати нікого не буду.

— Ще б пак! — промовила Люда, пересилуючи гудіння задоволених, радісно-збуджених голосів дев'ятикласників.

— Одного разу ми поверталися з маршруту, — почав я інтригуюче. — Неймовірна втома лягла на плечі, і вже несила була переставляти ноги. Здавалося, що ми не зможемо дочалпати до табору. Нас було двоє: геолог Віктор і я...

Очі двічника Петренка загорілися цікавістю.

— Слухайте далі. Тільки ми подумали про відпочинок, як позаду щось зашуміло. Оглядаємось — ведмідь!..

— Ведмідь?.. — донеслося з глибини класу.

— Він самий, — набрав я в легені повітря (десь вичитає, що допомагає від хвилювання). — Так от, рушниця в таборі, а за плечима лише рюкзак... Що робити? Як діяти?

У класі стало тихо, і я відчув: холодний піт зрадливо виступив на чолі.

— «Слухай, друже, що ж то тепер буде?» — спитав, хвилюючись, Віктор.

— «Можє, давай його — цеглинями?» — запропонував я нісенітницю.

— Але ж то — ведмідь! — Терпіння дівчинки досягло апогею.

— У тому-то й річ, Політова, що ведмідь, до того ж найнебезпечніший.

— Ой, не треба... — знову зойкнула у відповідь.

— Я так само подумав: «А якщо він — нас?!» І раптом дигнімося — ведмідь повернув і пішов геть.

...Після шостого уроку Люда свій «спостережний пункт» перенесла до вчительської.

— А страшно було, Сергію Михайловичу?

— Страшно, — відповів для годиться, бо ще раз повертатися до «страхів» у мене не було ніякісного бажання.

— А ведмідь який, бурий?

— Коричневий, з підпалинами.

— І багато їх там?

— Заходять.

— Дуже часто?

— Коли як.

— А я все одно піду в геологі.

На день пізніше у мене відбулася аудієнція з Людими батьками.

— Спить на картах, — розвів руками «глава сімейства», немовби хотів обнягтися зі мною.

— Цю неділю натягає на плечі рюкзак і йде кудись, а повертається аж увечері, — прийшла на допомогу мама. — Кажє, що пішла в маршрут. Не знаю, в який маршрут, але те, що у неї трійки пішли, — то вже факт. Фа-а-акт!

Слухаю мовчки, намагаючись бути спокійним, безпомічно шукаю виходу з конфліктної ситуації, що склалася.

— Добре. Я поговорю з Людмилою, — якомога суворіше обіцяю знервованим батькам.

— Поговорить, Сергію Михайловичу, будемо дуже вдалі, — підбадьорює «глава сімейства».

— Вам це не становитиме труднощів, адже ви на ведмеде голіруч ходили. — Мати дівчини дивиться на мене так, ніби я вже років п'ять харчуюсь лише сирию ведмежатинною. І стає враз незатишно та незручно. І за себе теж. «Ні, ні, час уже закінчувати ці «мисливські оповідання» та повертатися до викладання свого предмета — літератури, — з жахом думаю про себе, — а то ще підуть плітки, що я вже почав перетворюватися у «людожер».

А. САРЖЕВСЬКИЙ,
учитель.

Розмова після уроків

ПРИНЦИПИ
ЖИТТЯ

Підручники сховано десь у портфелях, там же — товсті загальні зошити. Не заїде зараз до класу вчитель, не відкриє журналу, не зупиниться його погляд на чьомусь прізвищі. Уроку не буде. Та засталися сидіти за партами десятикласники. Трошки схвилюваніші, ніж завжди, трошки збудженіші.

«Принципи мого життя». Ці слова кожен десятикласник вивів на обкладинці зошита задовго до Ленінського залуку. Тепер, під час заліку, вони звітують одне перед одним про те, як жили, виконуючи свої особисті комплексні плани «Вчимося комунізму, будемо комуністами». Це не екзамен. Це відверта розмова із самим собою, з друзями.

Про що розмова? Про життя комсомольської організації, про життя 10-го «А». Про те, як у щоденній роботі виростає колектив. Як раділи всі разом, коли зникли з класного журналу незадовільні оцінки у Сашка Кобзашука та Олега Першина. Про Сашка Тулицю, котрий вирішив не мати трійок з біології, хімії, фізики і котрий нині з цих предметів має тільки «5» і «4». Про трудові десанти, про 8 тонн металевого лому, зібраних колективно. Про те, як готували самі сценарії літературно-музичної композиції «60 героїчних років», як проводили репетиції і як потім їм палко аплодували глядачі. Було, може, й складно — все самим, але ж записано в третьому розділі комплексного плану: «Вчитися комунізму — брати участь у громадському житті класу і школи».

П'ять розділів у особистому комплексному плані. По всіх п'яти аналізували свою роботу Віта Олексієнко, Алла Герасименко, комсорг Віта Конарева, всі десятикласники. Бо слова «принципи мого життя» не тільки записано на обкладинках загальних зошитів, у яких школярі конспектують ленінські праці, важливі партійні документи. Ці слова в їхніх душах, за ними вони жили і житимуть, за принципами радянського життя.

Л. ВДОВІНА,

старша піонервожата

середньої школи № 16

м. Кіровограда.

